

БІЛА КНИГА 2020

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Видання Стратегічного бюлетеня прикордонної безпеки
«БІЛА КНИГА – 2020. ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ»
підготовлене авторським колективом Адміністрації Державної
прикордонної служби України**

Керівник робочої групи – Володимир НІКІФОРЕНКО

*Робоча група – Андрій ВІХТЮК, Володимир БОНДАР, Андрій ДЕМЧЕНКО,
Володимир ШЕРЕМЕТ, Володимир ХИРНИЙ, Сергій МУШИНСЬКИЙ.*

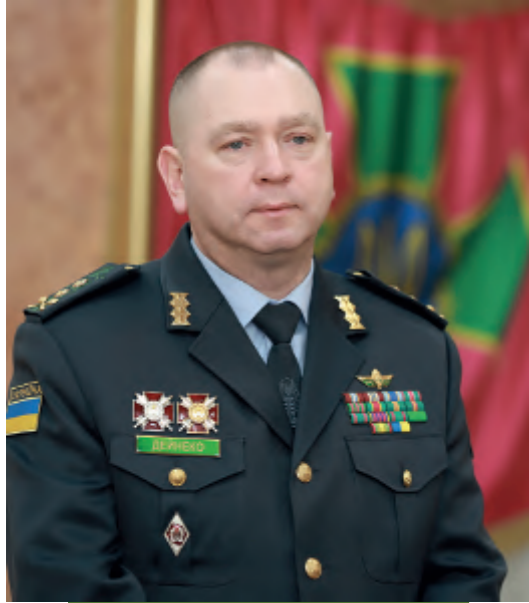
Секретар робочої групи – Роман ШЕВЧЕНКО

Дизайн і верстка – Олена ОЛЕНИЧ

Стратегічний бюлетень прикордонної безпеки «Біла книга – 2020. Державна прикордонна служба України» видається відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» для систематичного інформування громадськості про діяльність органів та підрозділів Державної прикордонної служби України та реалізації функції демократичного цивільного контролю над правоохоронними органами, силами безпеки і оборони України, а також про реалізацію державної політики у сфері безпеки державного кордону, проблеми, що виникають у цій сфері, та шляхи їх розв'язання.

Видання бюлетеня «Біла книга – 2020. Державна прикордонна служба України» присвячене питанням реформування та розвитку Державної прикордонної служби України. У виданні висвітлюються поточний стан прикордонного відомства та головні напрями забезпечення прикордонної безпеки Української Держави в сучасних умовах.

Матеріали бюлетеня призначені для цивільних і військових фахівців у галузі державного управління, оборонної політики та політики безпеки, журналістів, викладачів і студентів профільних вузів та факультетів, а також широкого кола читачів – усіх, хто цікавиться станом і напрямами розвитку системи охорони державного кордону та Державної прикордонної служби України.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Стратегічний бюлетень прикордонної безпеки «Біла книга – 2020» — це звіт Державної прикордонної служби України, підготовлений відповідно до вимог Закону України «Про національну безпеку України».

Прагнучи реалізувати завдання демократичного цивільного контролю над Прикордонним відомством України, а також визнаючи необхідність своєчасного, повного та достовірного інформування суспільства про діяльність українських прикордонників, Адміністрація Держприкордонслужби прийняла рішення продовжити видавати щорічно «Білу книгу».

2020 рік був особливим для держави та нашого прикордонного відомства. Держприкордонслужба виконувала завдання в умовах складної та динамічної обстановки. Окрім загроз російської агресії та транскордонної злочинності, нам довелося реагувати на нові виклики, спричинені світовою пандемією вірусного захворювання COVID-19.

Незважаючи на це, Держприкордонслужба продовжила планово розвиватися й гідно виконала завдання, які визначило керівництво держави та український народ.

Продовжувались кардинальні зміни у відомстві, які було розпочато торік, — від оптимізації організаційної структури до посилення прикордонної безпеки.

Завдяки поєднанню національних можливостей та міжнародної допомоги ми отримали необхідний ресурс для того, щоб наростити рівень надійності охорони державного кордону та підвищити боєздатність, оперативні спроможності органів та підрозділів, що безпосередньо охороняють кордон, значно покращити їх технічну оснащеність та забезпеченість.

Забезпечено розвиток законодавства з прикордонних питань. Опрацьовано 38 проєктів нормативно-правових актів. З них прийнято — 14. Було розширено повноваження для реалізації функцій Держприкордонслужби та посилено відповідальність правопорушників.

Удосконалювались оперативна складова, аналіз ризиків та міжвідомча взаємодія.

Зроблено важливі кроки для покращення якості контрольних процедур у пунктах пропуску — впроваджено систему попередньої обробки інформації про пасажирів, запроваджено електронний талон та комплекс «Розпізнавання обличчя».

Закладено міцний фундамент для розвитку Морської охорони та авіації.

Завдяки плідній співпраці з Урядом Франції реалізується проєкт з будівництва для Держприкордонслужби 20 сучасних катерів. Наприкінці 2021 року Морська охорона отримає перші два. Наш авіаційний парк поповнять 24 патрульні вертольоти, два з яких ми вже отримали. Крім того, вперше закуплено 6 новітніх комплексів протидії БПЛА.

У 2020 році було нарощено зусилля з інженерно-технічного облаштування кордону та покращення системи висвітлення надводної обстановки. Завдяки кропіткій роботі вдалось зменшити на 20 % вартість матеріалів і робіт з реалізації плану інженерно-технічного облаштування кордону з Російською Федерацією.

Значних зрушень досягнуто в розвитку ІТ-сфери:

- впроваджено систему електронного документообігу в Адміністрації Держприкордонслужби з подальшим її запровадженням в органах та підрозділах охорони державного кордону;

- ведеться розгортання системи сучасного цифрового зв'язку і системи криптографічного захисту інформації.

Підвищено ефективність співпраці з правоохоронними відомствами суміжних держав і міжнародними інституціями FRONTEX, OSSE, EUBAM, EUAM.

Високу оцінку прикордонники отримали під час участі у спільних міжнародних навчаннях: «СІ БРИЗ», «РІВЕРАЙН», «РАПІД ТРАЙДЕНТ» та «ОБ'ЄДНАНІ ЗУСИЛЛЯ».

Відомчий проєкт «Нове обличчя керівного складу» став брендом та значно підвищив якість управлінської ланки Держприкордонслужби.

У рамках відомчої антикорупційної програми продовжено системну боротьбу з корупцією, як результат — зберігається позитивна динаміка рівня доброчесності персоналу. Запроваджено правило — кожне правопорушення отримує належну правову оцінку та відповідне покарання, а кожне професійне досягнення належно оцінюється та мотивується.

Ми чітко усвідомлюємо, що одним із найважливіших факторів успішного виконання прикордонниками завдань за призначенням, зокрема під час операції Об'єднаних сил на Сході України, є забезпечення належних умов служби та гідний рівень соціальних гарантій військовослужбовців та членів їхніх сімей.

За рік, що минув, вдалося поліпшити відомчу систему медичного забезпечення. У складних епідеміологічних умовах не допущено масового захворювання персоналу. Для забезпечення діагностики та лікування хворих на COVID-19 закуплено та введено в експлуатацію медичного обладнання більше ніж на 200 млн грн.

Досягнуто вагомих результатів у вирішенні питань грошового забезпечення — зменшення диспропорції в порівнянні зі Збройними Силами України, покриття існуючого дефіциту фонду оплати праці та затвердження держбюджету, який дозволить у 2021 році зберегти належний рівень грошового забезпечення.

Продовжено практику забезпечення житлом:

- 250 прикордонників одержали грошові компенсації за неотримане житло;
- 14 сімей прикордонників отримали ключі від квартир.

Незмінно високою залишається сила духу наших прикордонників, патріотизм, з яким вони відстоюють кожен сантиметр українського кордону.

Завдяки роботі колективу відомства у другому півріччі 2020 року зріс рівень довіри українців до Державної прикордонної служби України. За останніми соцдослідженнями «Центру Разумкова», він найвищий серед правоохоронних органів і становить 58 %.

Я хочу подякувати усьому особовому складу, який у цей непростий час продовжує сумлінно нести службу, та усім, хто допомагав і продовжує сприяти розбудові кордонів і прикордонної інституції України та працює на благо нашої держави.

Ми пам'ятаємо усіх, хто в різні часи віддав своє життя, захищаючи кордони та незалежність України, — це наш обов'язок.

Окремі слова вдячності за підтримку відомства висловлюємо всім нашим міжнародним партнерам.

Попереду нас чекають нові завдання та виклики.

Я впевнений, що ми разом усе здолаємо та успішно продовжимо розвиток безпеки та надійної охорони кордонів Української Держави.

Слава Україні!

З повагою
Голова Державної прикордонної служби України

Сергій ДЕЙНЕКО

РОЗДІЛ I. Реалізація державної політики у сфері безпеки держкордону	8
Основні напрями діяльності та подальшого розвитку	9
Завдання та функції Державної прикордонної служби	10
Структура Державної прикордонної служби	14
Організаційно-штатна робота	15
Прикордонна служба	16
Прикордонний контроль	18
Кінологія	20
Морська охорона	22
Авіація	24
Оперативно-розшукова діяльність	26
Мобільні підрозділи	28
Зв'язок та інформатизація	30
Аналіз ризиків	32
Адміністративно-юрисдикційна діяльність	34
Міжнародне співробітництво	36
Кадровий менеджмент	38
Протидія корупції	40
Підготовка персоналу	42
Соціально-гуманітарне забезпечення	44
Спортивне життя	46
РОЗДІЛ II. Ресурсне забезпечення	48
Матеріальне забезпечення	49
Технічне забезпечення	51
Інженерно-технічне облаштування	52
Медичне забезпечення	53
Заходи із запобігання поширенню на територію України COVID-19	55

РОЗДІЛ III. Протистояння російській агресії	58
Участь в операції Об'єднаних сил	59
Охорона адмінмежі з ТОТ АР Крим	61
Героям слава!	62
РОЗДІЛ IV. Результати оперативно-службової діяльності у 2020 році	64
Загальні результати діяльності	65
Пропускні операції:	66
• особи	66
• транспортні засоби	68
• відмова у пропуску	70
• виявлення осіб з підробленими та чужими документами	72
Затримання:	74
• порушників законодавства України з прикордонних питань	74
• нелегальних мігрантів за незаконне перетинання державного кордону	76
• нелегальних мігрантів за порушення правил перебування в Україні	78
• відмова у в'їзді потенційним нелегальним мігрантам	80
Затримання:	82
• зброї	82
• боєприпасів	84
• вибухівки	86
• наркотиків	88
Протидія незаконному переміщенню:	90
• товарів	90
• сигарет	92
• алкоголю	94
• бурштину	96
Словник застосованих скорочень	98